



V Bruseli 6. 3. 2019
COM(2019) 126 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE
A RADE**

Správa o pokroku pri vykonávaní európskej migračnej agendy

I. ÚVOD

V posledných štyroch rokoch vyvinula EÚ nebyvalé úsilie s cieľom riešiť problém migrácie, čo prispelo k zníženiu počtu neregulárnych príchodov na najnižšiu úroveň za posledných 5 rokov. EÚ poskytla ochranu a podporu miliónom ľudí, zachraňovala životy na mori, zlepšovala podmienky a aj možnosti živobytia. Podporovala členské štáty na vonkajšej hranici pri riešení veľkého počtu príchodov a financovala množstvo projektov v celej EÚ s cieľom podporiť integráciu utečencov a iných štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom. Prispela k predchádzaniu neregulárnej migrácii, okrem iného aj tak, že bojovala proti prevádzackým sieťam a proti obchodovaniu s ľuďmi. Spolupracovala s partnermi z celého sveta s cieľom riešiť základné príčiny migrácie a podporovať systematické riadenie migrácie vrátane readmisie migrantov, ktorí sa v EÚ zdržiavajú neoprávnené. Pracovala na vytvorení legálnych možností migrácie ako alternatívy nebezpečných ciest po prevádzackých trasách. V tejto súvislosti sa v rámci komplexného prístupu dosiahol pokrok vo všetkých pilieroch európskej migračnej agendy¹ z roku 2015.

Kľúčový pokrok dosiahnutý v rámci európskej migračnej agendy

- V roku 2018 bolo odhalených približne 150 000 prípadov neoprávneného prekročenia vonkajších hraníc EÚ, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje pokles o 25 %. Išlo o najnižšiu úroveň za päť rokov, ktorá bola až o 90 % nižšia ako v roku 2015, keď vrcholila migračná kríza.
- S pomocou opatrení EÚ sa od roku 2015 podarilo zachrániť na mori takmer 730 000 životov.
- Milióny žiadateľov o azyl, utečencov a vysídlených osôb využili programy financované z Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku², pričom viac ako 5,3 milióna zraniteľných osôb dostalo základnú podporu, takmer milión ľudí dostalo informácie poskytované v rámci komunikačných kampaní a viac ako 60 000 ľudí získalo pomoc pri reintegrácii po návrate.
- Trustový fond pre Afriku zohral od začiatku roka 2017 rozhodujúcu úlohu aj pri dobrovoľnom humanitárnom návrate takmer 37 000 zraniteľných migrantov z Líbye do ich krajín pôvodu.
- Prijali sa aj opatrenia proti zločineckým sieťam prevádzajúcim migrantov: len v roku 2018 zohralo Európske stredisko pre boj proti prevádzachtvu kľúčovú úlohu pri vyše sto vysoko prioritných prípadoch prevádzachtva. Spoločné vyšetrovacie tímy bojujú proti prevádzachtvu v krajinách ako Niger.
- Z Talianska a Grécka bolo premiestnených 34 710 osôb, ktoré potrebovali medzinárodnú ochranu.
- Od roku 2015 bolo do EÚ presídlených viac ako 50 000 osôb, ktoré potrebovali medzinárodnú ochranu.
- V rokoch 2015 až 2017³ bolo v rámci Fondu pre azyl, migráciu a integráciu poskytnutých viac ako 140 mil. EUR na podporu opatrení v oblasti integrácie a legálnej migrácie.
- Formálne dohody o readmisii alebo praktické opatrenia týkajúce sa návratu a readmisie sa už uzavreli a dohodli s 23 krajinami pôvodu a tranzitu.
- Popritom sa viac ako 80 % humanitárnej pomoci EÚ v roku 2018 využilo na naplnenie

¹ COM(2015) 240 final z 13. 5. 2015.

² Popri podpore v rámci existujúcich rozvojových programov EÚ.

³ Členské štáty v súčasnosti predkladajú svoje správy o vykonávaní týkajúce sa opatrení uskutočnených v roku 2018. Mnoho utečencov a legálnych migrantov využilo aj pomoc v rámci integračných programov financovaných z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

potrieb nútene vysídlených ľudí⁴.

V tomto úsilí treba pokračovať. Keďže je pravdepodobné, že migračný tlak bude pokračovať, pokles počtu neregulárnych príchodov neposkytuje žiadne záruky do budúcnosti. Riešenie základných príčin neregulárnej migrácie je nevyhnutne dlhodobým projektom, pričom nedávny nárast počtu neregulárnych príchodov v západnom Stredozemí ukazuje, že situácia je naďalej nestabilná a že prevádzачi neustále hľadajú nové možnosti. Stále neboli vyriešené kľúčové problémy: musíme vytvoriť azylový systém, ktorý bude vhodný na daný účel a ktorý zabezpečí solidaritu a zníži množstvo sekundárnych pohybov; musíme zabezpečiť, aby dochádzalo k väčšiemu počtu návratov, a to opatreniami uskutočňovanými v členských štátoch, ako aj s tretími krajinami; musíme byť lepšie pripravení na našich vonkajších hraniciach; musíme bojovať proti novým stratégiám prevádzáčov a pokračovať v rozširovaní možností bezpečnej, riadenej a legálnej migrácie pre ľudí, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu, a pre legálnych migrantov. Pre riadenie migrácie je nevyhnutné nepretržité, dlhodobé a jednotné úsilie EÚ založené na zásadách solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti. Je nevyhnutné zachovať dynamiku prechodu od *ad hoc* riešení k udržateľným štruktúram a účinnému právnemu rámcu, ktorý obstojí aj v budúcnosti. Tieto ciele môžeme dosiahnuť, ak budeme stavať na výsledkoch štyroch rokov spoločnej práce⁵.

Keď EÚ a členské štáty postupovali jednotne, prehĺbenie spolupráce s kľúčovými partnerskými krajinami, ako je Turecko alebo Niger, viedlo k značnému zníženiu počtu neregulárnych príchodov. Spoločné opatrenia sa vyplatili – prispeli k riešeniu prevádzáčstva migrantov, nájdeniu alternatívnych legálnych možností migrácie a dohodnutiu šiestich nových opatrení týkajúcich sa readmisie s kľúčovými krajinami pôvodu. Spolupráca s Afrikou a Africkou úniou sa posunula na novú úroveň.

Všetky tieto iniciatívy už prinášajú výsledky a majú potenciál robiť tak aj naďalej. Je nevyhnutné pokračovať v uplatňovaní komplexného prístupu stanoveného na základe štyroch pilierov európskej migračnej agendy a zaviesť trvalý rámec.

II. SÚČASNÁ SITUÁCIA

Neregulárne príchody

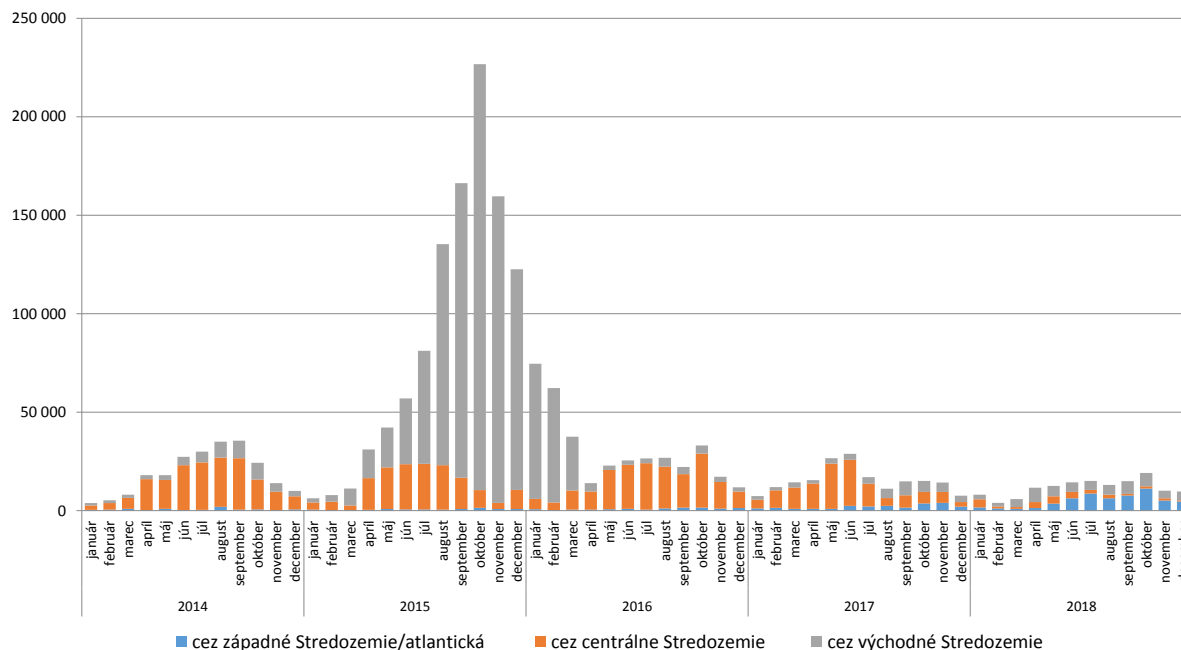
Súčasnú situáciu charakterizuje pretrvávajúci značný pokles počtu neregulárnych príchodov v porovnaní s rokom 2015, keď bol tento počet najvyšší⁶. Niektoré trendy však pokračovali aj v roku 2018 a na začiatku roka 2019, z čoho vyplýva, že treba pokračovať v opatreniach a reagovať na meniace sa okolnosti.

⁴ Medzi nútene vysídlených ľudí patria aj utečenci a vnútorne vysídlené osoby. Podpora sa poskytuje aj ich hostiteľským komunitám. Humanitárna pomoc EÚ sa poskytuje v súlade s humanitárnymi zásadami ľudskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti.

⁵ Táto práca zahŕňa finančnú podporu vo výške 13 miliárd EUR poskytnutú priamo a výlučne z rozpočtu EÚ, ako aj opatrenia realizované v rámci trustových fondov EÚ a nástroja pre utečencov v Turecku.

⁶ Pokiaľ nie je uvedené inak, všetky údaje poskytla Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž.

Počet prípadov neoprávneného prekročenia hraníc na troch hlavných trasách



- Na trase cez *západné Stredozemie/atlantickú trasu* sa počet príchodov v minulom roku zvýšil a zostáva vysoký. Do Španielska v roku 2018 celkovo prišlo o 131 % osôb (takmer 65 000 osôb) viac ako v roku 2017 a tento trend pokračuje aj v roku 2019⁷. Podľa štátnej príslušnosti osôb prichádzajúcich do Španielska najväčšiu skupinu (pätinu z celkového počtu prekročení hraníc) v roku 2018 tvorili Maročania, po ktorých nasledovali štátni príslušníci krajín západnej Afriky – Guiney, Mali, Pobrežia Slonoviny a Gambie, ako aj Alžírka.
- V *centrálnom Stredozemí* zostáva počet neregulárnych príchodov naďalej nízky. V roku 2018 sa počet neregulárnych príchodov do Talianska celkovo znížil o 80 % v porovnaní s rokom 2017, pričom tento trend pokračoval aj v roku 2019 poklesom na úroveň pred krízy. Hoci vo viac ako polovici prípadov zaznamenaných v roku 2018 bola krajinou odchodu ešte stále Líbya, líbyjská pobrežná stráž naďalej na mori zachytáva alebo zachraňuje veľký počet osôb – v roku 2018 ich bolo približne 15 000, pričom išlo hlavne o štátnych príslušníkov Sudánu (14 %), Nigeru (12 %) a Eritrey (12 %)⁸. Čoraz významnejšou krajinou odchodu (najmä Tunisianov) do Talianska sa stáva Tunisko, pričom v druhej polovici roka 2018 sa zvýšil počet osôb prichádzajúcich na Maltu.
- Vo *východnom Stredozemí* sa počet prichádzajúcich osôb počas roku 2018 zvýšil, pričom v roku 2019 už prišlo do Grécka o 30 % viac osôb ako pred rokom. V dôsledku tohto trendu vzniká neustály tlak na ostrovy v Egejskom mori, ale aj na pozemnú hranicu medzi Gréckom a Tureckom, keďže počet návratov do Turecka, ktoré by mohli tento tlak

⁷ Údaje poskytnuté španielskymi orgánmi.

⁸ Údaje Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR).

zmierniť a prispieť k boju proti obchodnému modelu prevádzačov, je príliš nízky⁹. Pokiaľ ide o štátnu príslušnosť osôb, ktoré v rokoch 2018 a 2019 (dosiaľ) prišli na ostrovy, najpočetnejšiu skupinu tvoria Afganci, zatiaľ čo cez pozemnú hranicu vstupujú do EÚ najčastejšie tureckí štátni príslušníci. Zvýšil sa aj počet migrantov prichádzajúcich na Cyprus, a to po mori aj po súši do oblastí Cypru kontrolovaných vládou.

V roku 2018 došlo aj k značnému nárastu neregulárnych pohybov na *západnom Balkáne*, a to aj napriek tomu, že ich počet koncom roka so začiatkom zimy klesol. V roku 2018 bol počet neregulárnych príchodov štyrikrát vyšší ako v roku 2017, pričom hlavná trasa v danom regióne viedla zo Srbska do Bosny a Hercegoviny. Bosna a Hercegovina zaznamenala v roku 2018 približne 24 000 neregulárnych príchodov, pričom na konci roka bolo v krajine prítomných približne 5 000 migrantov. Intenzita príchodov po tejto trase však klesla, keď Srbsko 17. októbra 2018 zrušilo bezvízový styk pre občanov Iránu. V súčasnosti možno pozorovať rastúci prílev indických občanov spôsobený bezvízovou politikou Srbska.

Hoci počet úmrtí v oblasti Stredozemného mora vďaka úsiliu EÚ, členských štátov a iných partnerov od roku 2016 neustále klesá, prechod cez more si v dôsledku obchodných modelov prevádzačov naďalej vyberá daň na životoch. V porovnaní s rokom 2017, keď zahynulo viac ako 3 100 ľudí, to v roku 2018 bolo takmer 2 300 ľudí a v roku 2019 dosiaľ prišlo o život viac ako 220 ľudí¹⁰.

Azyl

V roku 2018 bolo v EÚ a krajinách pridružených k schengenskému priestoru podaných približne 634 700 žiadostí o medzinárodnú ochranu. To je o 10 % menej ako v roku 2017 a znamená to, že počty žiadostí sa vrátili na úroveň podobnú roku 2014¹¹. Hlavnými prijímajúcimi krajinami v roku 2018 boli Nemecko, Francúzsko, Grécko, Taliansko a Španielsko (72 % všetkých žiadostí v EÚ a krajinách pridružených k schengenskému priestoru)¹². Rovnako ako v roku 2017 boli hlavnými krajinami pôvodu Sýria, Afganistan a Irak. Zároveň došlo k značnému nárastu žiadostí migrantov z krajín oslobodených od schengenského víza, najmä z Venezuely, Gruzínska a Kolumbie.

V roku 2018 sa na základe porovnania záznamov o odtlačkoch prstov týkajúcich sa osôb, ktoré sa presunuli na územie iného členského štátu, a záznamov o odtlačkoch prstov uchovávaných v databáze Eurodac dosiahlo viac ako 400 000 kladných výsledkov¹³. Najväčší počet týchto kladných výsledkov sa spomedzi členských štátov dosiahol vo Francúzsku a Nemecku (čo naznačuje, že ide o hlavné cieľové krajiny sekundárnych pohybov), pričom Taliansko a Grécko boli členskými štátmi s najväčším počtom existujúcich záznamov (čo naznačuje, že ide o hlavné krajiny prvého vstupu)¹⁴.

⁹ Od 21. marca 2016 bolo z Grécka do Turecka na základe vyhlásenia EÚ a Turecka vrátených 1 836 migrantov a na základe bilaterálneho protokolu medzi Gréckom a Tureckom 601 migrantov.

¹⁰ Údaje Medzinárodnej organizácie pre migráciu.

¹¹ Predbežné údaje Európskeho podporného úradu pre azyl za rok 2018.

¹² Hlavnou cieľovou krajinou naďalej bolo Nemecko, a to aj napriek tomu, že počet žiadostí klesol o pätinu, pričom Francúzsko a Španielsko zaznamenali výrazný nárast žiadostí.

¹³ „Kladný výsledok“ je existencia zhody alebo zhôd pri porovnávaní údajov o odtlačkoch prstov zaznamenaných v databánke a údajov zaslaných niektorým z členských štátov. Počet kladných výsledkov nezodpovedá počtu osôb.

¹⁴ Medzi krajiny, ktoré zaznamenali najvyšší počet prípadov neoprávneného pobytu žiadateľov o azyl, ktorí boli predtým zaregistrovaní v inom členskom štáte, patrili hlavne Belgicko a Nemecko.

III. OKAMŽITÉ OPATRENIA

Trasa cez západné Stredozemie: spolupráca s Marokom

Keďže hlavným miestom vstupu pri neoprávnenom prekračovaní hraníc je momentálne Španielsko, musia byť pre EÚ najvyššou prioritou opatrenia na riešenie migrácie pozdĺž trasy cez západné Stredozemie. EÚ položila základy pre úzke partnerstvo s Marokom. Koncom roka 2018 schválila pomoc vo výške 140 miliónov EUR na podporu riadenia hraníc a rozpočtovú podporu¹⁵. Maroko už pracuje na posilnení kontroly nad svojimi hranicami a zabránilo veľkému počtu odchodov¹⁶. EÚ svojimi opatreniami podporuje daný proces. Uskutočnili sa prvé platby a začali sa verejné súťaže na nákup kľúčového vybavenia: posledné zmluvy v rámci tohto balíka budú podpísané do apríla a implementácia v praxi bude musieť pokračovať. Tým sa zároveň doplní čerpanie núdzovej pomoci vo výške 36 miliónov EUR, ktorá bola schválená v roku 2018 s cieľom pomôcť Španielsku na jeho južnej hranici. EÚ podporuje Španielsko aj prostredníctvom operácie Indalo. Komisia je pripravená poskytnúť Španielsku všetku finančnú a technickú podporu, ktorú potrebuje na zvládnutie príchodov migrantov.

Zo všeobecnejšieho hľadiska EÚ pracuje na ďalšom rozvoji svojich vzťahov s Marokom s cieľom nadviazať užšie, hlbšie a ambicióznejšie partnerstvo. Významnú úlohu budú zohrávať mobilita a migrácia, pričom sa bude kombinovať finančná podpora, užšie kontakty s odborníkmi a operačná spolupráca, a to aj s podporou Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž. V rámci tohto úsilia by malo dôjsť aj k obnoveniu rokovaní o readmisii a zjednodušení vízového režimu, ako aj o legálnej migrácii. Súčasťou tejto užšej spolupráce by takisto malo byť riešenie migračných tokov a prevádzачských trás vedúcich do Maroka z krajín v jeho susedstve.

Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku¹⁷ sa popri priamej podpore Maroka usiluje rozvíjať spoluprácu pozdĺž celej trasy cez západné Stredozemie. Nový program cezhraničnej spolupráce v objeme 8,6 milióna EUR posilňuje koordinované riadenie migrácie Marokom, Senegalom, Mali a Pobrežím Slonoviny a podporuje intenzívnejšie dialógy o regionálnej politike zamerané na migráciu. Koncom roka 2018 bol schválený osobitný program rozpočtovej podpory pre Mauritániu na podporu národnej stratégie rozvoja s osobitným zameraním na ochranu migrantov a námornú bezpečnosť¹⁸. Do zložky trustového fondu vyčlenenej pre severnú Afriku by mali byť čoskoro doplnené prostriedky z rozpočtu EÚ vo výške 120 miliónov EUR¹⁹. Vzhľadom na v súčasnosti pripravované kroky – vrátane nevyhnutného doplnenia prostriedkov na programy prebiehajúce v Líbyi a Maroku – však v roku 2019 hrozí deficit vo výške až 86 miliónov EUR. Na zabezpečenie pokračovania týchto činností budú potrebné príspevky členských štátov.

¹⁵ Okrem toho sa na zlepšenie riadenia migrácie na regionálnej úrovni poskytla pomoc vo výške 14,5 milióna EUR zameraná na migrantov, navrátilcov a Maročanov žijúcich v zahraničí. Celková suma, ktorá sa vynakladá na v súčasnosti realizované programy, predstavuje 232 miliónov EUR.

¹⁶ Podľa údajov z aplikácie JORA (aplikácia na vykazovanie spoločných operácií) európskej pohraničnej a pobrežnej stráže marocké orgány v roku 2018 zabránili takmer 15 000 nelegálnym migrantom, aby opustili Maroko po mori. Marocké orgány zároveň vykonávajú preventívne opatrenia vo vnútrozemí. Podľa odhadov marockého ministerstva vnútra sa v roku 2018 zabránilo odchodu migrantov z Maroka v 88 761 prípadoch.

¹⁷ C(2015) 7293 final z 20. 10. 2015.

¹⁸ Tento program dopĺňa existujúce programy financované EÚ, z ktorých sa podporuje riadenie migrácie, riadenie hraníc, boj proti obchodovaniu s ľuďmi a zločineckým sieťam a boj proti terorizmu.

¹⁹ Bude sa o tom diskutovať na ďalšom zasadnutí Výboru pre nástroj európskeho susedstva v apríli 2019.

Trasa cez centrálnu Stredozemie: zlepšenie podmienok v Líbyi

Je mimoriadne naliehavé pomôcť ľuďom, ktorí uviazli v Líbyi. V záujme zabezpečenia humánnejších podmienok musíme pracovať na alternatívach k zaisteniu, dôslednejšom a transparentnejšom riešení otázky migrantov a utečencov v Líbyi a snažiť sa pomôcť ľuďom vrátiť sa bezpečne domov alebo nájsť ochranu v Európe či inde. Osobitnú prioritu musia predstavovať zraniteľné osoby a osoby umiestnené v zariadeniach určených na zaistenie: podľa odhadov je v súčasnosti v centrách kontrolovaných vládou národnej jednoty v Líbyi zadržovaných 6 200 migrantov²⁰.

Práve na tých je, v rámci obmedzení vyplývajúcich zo súčasnej bezpečnostnej situácie, zameraná spolupráca s Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu, ako aj činnosť trojstrannej pracovnej skupiny Africkej únie, Európskej únie a Organizácie Spojených národov. Táto spolupráca doteraz viedla k návratu viac ako 37 000 ľudí do ich domovov prostredníctvom programov asistovaného dobrovoľného návratu a k evakuácii takmer 2 500 osôb z Líbye do Nigeru prostredníctvom mechanizmu UNHCR pre núdzový tranzit²¹. Viac ako 1 200 z týchto osôb bolo už presídlených, pričom kľúčovým ďalším krokom pre členské štáty je presídlenie osôb, ktoré ešte stále čakajú v Nigeri. Pracovná skupina bude naďalej naliehať na líbyjské orgány, aby tieto snahy uľahčili, pričom by sa mali zamerať najmä na zníženie potreby výstupných víz a prístávacích poplatkov.

Treba ďalej pracovať na riešení katastrofálnych podmienok, ktorým čelia mnohí migranti a utečenci. Od roku 2016 bolo z trustového fondu na ochranu migrantov v Líbyi vyčlenených takmer 135 miliónov EUR, pričom v tomto úsilí treba pokračovať. Súčasťou tohto úsilia je pomoc pri vylodení, ako aj zabezpečenie registrácie a výsledovateľnosti osôb, ktoré sa vylodili. Realizujú sa projekty zamerané na zlepšenie postupov a podmienok, a to najprv v tomto kľúčovom štádiu a následne aj po presune do zariadení určených na zaistenie. V decembri 2018 líbyjské orgány povolili aj otvorenie zariadenia UNHCR pre zhromažďovanie a odchod migrantov, ktoré je akýmsi centrom pomoci pri rýchlej evakuácii utečencov a žiadateľov o azyl. Toto zariadenie by mohlo byť dočasným riešením aj pre maloleté osoby bez sprievodu a ďalšie zraniteľné skupiny. EÚ bude naďalej vyvíjať tlak na to, aby humanitárne organizácie a agentúry OSN mali neobmedzený a pravidelný prístup a mohli tak zlepšovať podmienky v zariadeniach určených na zaistenie, aby sa zvýšilo množstvo alternatív k zaisteniu a napokon aby sa odstránil súčasný systém zaštieňovania osôb.

Keďže len malá časť migrantov v Líbyi je zadržovaná v zariadeniach kontrolovaných vládou, nevyhnutná je podpora miestnych spoločností. Z programov EÚ sa financuje zdravotná starostlivosť, vzdelávanie a základná sociálna infraštruktúra. V roku 2018 boli v Líbyi v rámci trustového fondu EÚ pre Afriku schválené štyri nové programy v celkovej výške 156 miliónov EUR.

Takmer 90 000 utečencov a zraniteľných migrantov dostalo lekársku pomoc v podobe primárnej a špecializovanej zdravotnej starostlivosti, konzultácií a vyšetrení. Úsilie sa zintenzívni, pričom prioritou budú asistované dobrovoľné návraty, urýchlenie evakuácií maloletých a ďalších zraniteľných osôb, zlepšenie podmienok zaistenia a podpora alternatív

²⁰ Odhad Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a Medzinárodnej organizácie pre migráciu.

²¹ S následným presídlením do Belgicka, Kanady, Fínska, Francúzska, Nemecka, Holandska, Nórska, Švédska, Švajčiarska, Spojeného kráľovstva a Spojených štátov amerických. Po zohľadnení ďalších evakuácií do Talianska a núdzového tranzitného centra v Rumunsku, ktoré uskutočnil UNHCR, stúpne celkový počet evakuovaných osôb na 3 175.

k zaisteniu. Humanitárna pomoc EÚ poskytovaná v Líbyi sa zároveň dostala k približne 700 000 najzraniteľnejším osobám postihnutým konfliktom vrátane vnútorne vysídlených osôb.

Trasa cez východné Stredozemie: zlepšenie podmienok v Grécku

Trvalý záväzok týkajúci sa vykonávania vyhlásenia EÚ a Turecka a veľká finančná a operačná podpora, ktorú EÚ poskytuje od roku 2015, významne prispeli k zmierneniu tlaku na grécke ostrovy²². V súčasnosti sa realizujú ďalšie kroky. Grécke orgány prijali viacero opatrení na rýchlejšie spracúvanie žiadostí o azyl, napríklad zvýšili počet lekárov, ktorí vykonávajú posúdenie zraniteľnosti, a počet odvolacích výborov a zaviedli mobilné azylové jednotky. V súčasnosti prebiehajú pilotné projekty, ktorých cieľom je nájsť ďalšie možnosti zlepšenia postupu spracúvania žiadostí o azyl. To by malo viesť k zvýšeniu účinnosti návratov, najmä na základe vyhlásenia EÚ a Turecka, a k zlepšeniu podmienok tým, že sa zníži preľudnenie na ostrovoch.

Pre riešenie mnohých, dosiaľ nevyriešených výziev však bude mať zásadný význam rozhodné vedenie a silné odhodlanie zo strany gréckej vlády. EÚ bude naďalej pomáhať Grécku finančnou podporou²³, pričom agentúry EÚ mu budú naďalej poskytovať odborné znalosti. Pritom je zároveň dôležité, aby členské štáty naďalej v dostatočnej miere podporovali prácu agentúr EÚ. Je nevyhnutné, aby grécke orgány bezodkladne prijali koordinované opatrenia s cieľom zabezpečiť:

- efektívnejšie konania o azyle v snahe zaistiť oveľa rýchlejšie spracúvanie žiadostí o azyl.
- väčší počet návratov s maximálnym využitím programov asistovaného dobrovoľného návratu a s podporou reintegračných programov. V prípadoch, keď bude potrebný nútený návrat, musia byť k dispozícii vhodné zariadenia určené na zaistenie pred vyhodením, ktoré budú spĺňať príslušné štandardy v oblasti ľudských práv. Na to je potrebný účinný operačný pracovný postup, pri ktorom sú vo všetkých fázach procesu uprednostnené najdôležitejšie skupiny²⁴.
- regulačný a administratívny rámec, ktorý dokáže zaistiť fungovanie a monitorovanie prijímacej kapacity a poskytovanie všetkých relevantných služieb.
- urýchlené poskytnutie aspoň 2 000 miest v primeraných ubytovacích zariadeniach maloletým osobám bez sprievodu, ako aj dokončenie a vykonávanie komplexnej národnej stratégie na zabezpečenie plnej ochrany maloletých bez sprievodu.
- zlepšený systém pomoci pri hľadaní ubytovania v otvorených zariadeniach pre žiadateľov o medzinárodnú ochranu a zraniteľné osoby a spoluprácu medzi príslušnými orgánmi.

²² Nedávna podpora zahŕňala viac tlmočenia, zlepšenie prijímacej kapacity a nasadenie vojenských lekárov, ako aj prijatie finančného plánu na rok 2019 s cieľom zabezpečiť primerané podmienky prijímania a zaistiť podporu na pevnine (pozri nasledujúcu poznámku pod čiarou).

²³ Súčasťou najnovšej podpory, ktorá bola poskytnutá v decembri 2018, bolo 190 miliónov EUR na zabezpečenie programu núdzovej podpory pre integráciu a ubytovanie (ESTIA), ktorý realizuje Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov, a 61 miliónov EUR na pokračovanie programu podpory v prijímacích zariadeniach na pevnine, ktorý realizuje Medzinárodná organizácia pre migráciu a Detský fond OSN (UNICEF). V marci 2019 sa ukončí aktivácia nástroja núdzovej podpory. Pokračovanie hlavných projektov realizovaných v Grécku sa v roku 2019 bude podporovať z iných zdrojov financovania poskytovaných EÚ.

²⁴ Medzi najdôležitejšie skupiny patria zraniteľné osoby vrátane maloletých osôb bez sprievodu, Sýrčania a občania štátov, v prípade ktorých je podľa oficiálnych vnútroštátnych štatistík miera uznaných žiadostí o azyl nízka.

Na tento účel je potrebná účinná a udržateľná grécka národná stratégia riadenia migrácie. Na jej základe treba zaviesť účinnú spoluprácu a koordináciu medzi všetkými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi s operačnými pracovnými postupmi a spoločnými pravidlami určovania priority.

Potreba dočasných opatrení týkajúcich sa vyloďovania v EÚ

V lete 2018 už došlo k viacerým prípadom, keď sa členské štáty nedokázali rýchlo dohodnúť na vyloďení a následných opatreniach. Uplatnené riešenia boli v dôsledku toho obmedzenej a jednorazovej povahy. V januári 2019 viedla potreba nájsť riešenie pre záchranné plavidlo *Sea-Watch 3* k vynaloženiu mimoriadneho úsilia o koordináciu medzi viacerými členskými štátmi, Komisiou a príslušnými agentúrami. Daný prípad sa síce týkal iba malého počtu ľudí, uvedená praktická skúsenosť svedčí o ochote nájsť účinnejší rámec spolupráce v duchu solidarity a môže tak byť podnetom k systematickejšiemu a koordinovanejšiemu prístupu EÚ k vyloďovaniu, prvému prijatiu, registrácii a premiestneniu v podobe dočasných opatrení. Súčasťou tohto prístupu by mohol byť transparentný pracovný plán stanovujúci postupnosť jednotlivých krokov, ktorým by sa zaistilo, že dotknutý členský štát dostane od Komisie, agentúr EÚ a ostatných členských štátov operatívnu a účinnú pomoc, ktorú potrebuje.

Hoci prioritou naďalej zostáva rýchle dokončenie legislatívnej reformy spoločného európskeho azylového systému, Komisia už v decembri 2018²⁵ zdôraznila hodnotu takýchto dočasných opatrení ako okamžitého koordinovaného prístupu k vyloďovaniu a iným osobitne naliehavým situáciám v EÚ. Takéto opatrenia by boli prejavom solidarity a zodpovednosti v praxi, na základe vzájomného pochopenia spoločného a zdieľaného záujmu, pričom by slúžili na preklopenie času, kým sa nedokončí a nezačne uplatňovať uvedená legislatívna reforma. EÚ by tak skutočne bola oveľa lepšie než dnes vybavená ponúkať konkrétne solidárne opatrenia štruktúrovaným, účinným a pružným spôsobom a zároveň zabezpečiť účinné predchádzanie sekundárnym pohybom a pôsobeniu motivačných faktorov. Aby tento prístup fungoval, malo by sa doň zapojiť čo najviac členských štátov. Kľúčovým prvkom takýchto dočasných opatrení by mohlo byť:

- ak je členský štát pod tlakom alebo ak treba prispieť k rýchlemu vyloďeniu po pátraní a záchrane, dotknutý členský štát požiada o pomoc.
- V reakcii na túto žiadosť bude potrebné identifikovať konkrétnu podporu, ktorú môžu členské štáty poskytnúť v rámci solidárnych opatrení. Solidárne opatrenia, ktoré ponúknu členské štáty, musia byť vyvážené tým, že členské štáty prijímajúce podporu ponesú svoju zodpovednosť a prijmú primerané opatrenia na zvládnutie príchodov.
- Mala by sa zaviesť koordinačná štruktúra pre monitorovanie takýchto žiadostí členských štátov, ktorej súčasťou budú kľúčové zainteresované strany, ako napríklad Komisia a agentúry EÚ.
- Agentúry EÚ sú dostatočne vybavené na to, aby poskytovali potrebnú pomoc v oblastiach ako prvé prijatie, registrácia, premiestnenie a návrat.
- Pre členské štáty, ktoré premiestnenia uskutočňujú dobrovoľne, a na podporu návratových operácií bude k dispozícii finančná podpora z rozpočtu EÚ. Finančná podpora sa takisto poskytne členským štátom, ktoré sú vystavené tlaku.

²⁵ COM(2018) 798 final zo 4. 12. 2018.

Dôležité okamžité kroky

- Nová pomoc, ktorú EÚ a Španielsko poskytujú **Maroku**, by mala byť zameraná na zníženie počtu neregulárnych príchodov z marockého pobrežia a mala by v rámci komplexného prístupu viesť k ďalšej spolupráci s Marokom a ďalšími relevantnými krajinami s cieľom zintenzívniť účinné readmisie neregulárnych migrantov.
- EÚ by mala zintenzívniť spoluprácu s pracovnou skupinou Africkej únie, Európskej únie a OSN s cieľom ďalej zlepšovať **podmienky v Líbyi** a pracovať na odstránení súčasného systému zariadení určených na zaistenie, ako aj na prekonaní prekážok, ktoré bránia prístupu medzinárodných organizácií, dobrovoľným návratom migrantov a evakuácii utečencov; mala by sa zabezpečiť systematická a interoperabilná registrácia všetkých vylodených a zaistených migrantov.
- **Grécko** by malo urýchlene zaviesť účinnú a udržateľnú národnú stratégiu riadenia migrácie s cieľom riešiť zostávajúce nedostatky týkajúce sa napríklad návratu a maloletých osôb bez sprievodu, pričom by malo čo najlepšie využiť značnú podporu poskytovanú EÚ.
- Mal by sa zaviesť súbor **dočasných opatrení** týkajúcich sa vylodovania, na ktorých by bolo pripravené zúčastniť sa, prostredníctvom solidárnych opatrení, kritické množstvo členských štátov.

IV. RIADENIE MIGRÁCIE NA ZÁKLADE ŠTYROCH PILIEROV

1. Riešenie príčin neregulárnej migrácie: spolupráca s partnermi

Od prijatia rámca pre partnerstvo v oblasti migrácie sa migrácia stala ústredným prvkom zohľadňovaným vo vonkajších vzťahoch EÚ – kľúčom k riadeniu všetkých aspektov migrácie sú globálne partnerstvá a dlhodobá spolupráca²⁶. Migrácia má pevné miesto v celkových vzťahoch s partnerskými krajinami. V záujme ďalšieho prehlbovania spolupráce s partnermi je v rámci bilaterálnych, regionálnych a multilaterálnych fór potrebné presadzovať komplexný spoločný prístup založený na multilateralizme.

Riešenie hlavných príčin migrácie

Trustový fond EÚ pre Afriku preukázal svoju pridanú hodnotu ako rýchly a účinný nástroj na poskytovanie pomoci, ktorý uľahčuje politický dialóg s partnerskými krajinami, uplatňuje inovatívne prístupy a prináša konkrétne výsledky spojením finančných prostriedkov a odborných znalostí rôznych zainteresovaných strán, a najmä členských štátov EÚ. Od roku 2016, keď trustový fond začal vyvíjať činnosť, z neho boli poskytnuté prostriedky vo výške viac ako 4,2 miliardy EUR a bolo schválených viac ako 188 programov²⁷. Je dôležité dosiahnutý pokrok udržať. Bez dodatočných príspevkov členských štátov však trustový fond EÚ nebude môcť financovať nové iniciatívy ani poskytnúť ďalšie prostriedky na vysoko hodnotné programy, ktoré v súčasnosti prinášajú výsledky: popri nedostatočných prostriedkoch pre zložku vyčlenenú pre severnú Afriku bude finančné krytie v roku 2019 nedostatočné už aj v zložke pre región Sahel a oblasť Čadského jazera. Je pritom nevyhnutné, aby pružnosť a schopnosť reagovať, ktoré sú pre trustové fondy charakteristické v súčasnosti,

²⁶ COM(2016) 385 final zo 7. 6. 2016.

²⁷ Operačné výbory schválili projekty v celkovej výške približne 3,6 miliardy EUR. Doteraz bolo podpísaných 393 zmlúv v celkovej výške viac ako 2,6 miliardy EUR.

zostali kľúčovým prvkom aj v ďalšom viacročnom finančnom rámci a aby sa zabezpečila kontinuita činnosti.

Ďalšia podpora možností živobytia a hospodárstiev v subsaharskej Afrike a v susedstve EÚ sa bude poskytovať v rámci vonkajšieho investičného plánu. Suma 1,54 miliardy EUR, ktorá už bola schválená pre 28 programov záruk, by mala viesť k uvoľneniu investícií v celkovej výške až 17,5 miliardy EUR, ktoré sa budú týkať oblastí, ako je prístup mikropodnikov, malých a stredných podnikov k financiám, energetika a pripojiteľnosť, mestá, poľnohospodárstvo a digitálna ekonomika (vrátane elektronického zdravotníctva)²⁸. S 94 schválenými projektmi kombinovaného financovania, na ktoré je vyčlenených 2,2 miliardy EUR a ktoré by mali uvoľniť prostriedky vo výške 19,5 miliardy EUR, sa celkové očakávané investície dostávajú na úroveň približne 37 miliárd EUR; plán je tak na dobrej ceste k splneniu pôvodnej prognózy, ktorá hovorila o pákovom efekte vo výške 44 miliárd EUR, čo bude významným impulzom pre hospodársku dynamiku.

Boj proti sieťam prevádzáčov

V záujme narušenia obchodného modelu prevádzáčov a rozloženia zločineckých sietí sú potrebné rozhodné a nepretržité opatrenia tak v rámci EÚ, ako aj mimo nej. Európska rada to opäť zdôraznila v októbri 2018, čo v decembri 2018²⁹ viedlo k prijatiu súboru operačných opatrení na zlepšenie spolupráce v oblasti presadzovania práva a doplnenie existujúceho akčného plánu EÚ proti prevádzaniu migrantov³⁰.

Boj proti sieťam prevádzáčov je kľúčovou súčasťou spolupráce EÚ s partnerskými tretími krajinami. V rámci trustového fondu sa pod vedením Francúzska začne realizovať nové operačné partnerstvo so Senegalom. V Nigeri spoločné vyšetrovacie tímy spojili nigerské, francúzske a španielske orgány, čo viedlo k viac ako 200 trestným stíhaniam. Tieto aktivity treba teraz rozšíriť so zameraním na južné hranice Líbye, hranice medzi Nigerom a Alžírskom a Nigerom a Nigériou. Popritom sa v tomto roku začalo uskutočňovať šesť informačných a osvetových kampaní o rizikách neregulárnej migrácie, a to v Pobreží Slonoviny, Nigeri, Tunisku, Mali, Guinei a Gambii³¹.

K úsiliu zameranému proti prevádzáčskym sieťam prispieva aj čoraz väčšia infraštruktúra. Stredisko pre informácie poskytuje Europolu lepšie spravodajské informácie a podporuje presadzovanie práva. Pilotný projekt útvaru zaoberajúceho sa informáciami o trestnej činnosti realizovaný v rámci operácie Sophia poskytuje premostenie pri výmene informácií medzi subjektmi z civilnej a vojenskej oblasti. Operácie uskutočňované v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky v regióne Sahel sú čoraz väčšími vzájomne previazané, aby sa zaistil regionálny dosah. Európski styční úradníci pre migráciu, ktorých Komisia vyslala do 12 prioritných partnerských krajín, zohrávajú dôležitú úlohu pri komunikácii³². Vďaka politickej dohode, ku ktorej v súvislosti s nedávnym návrhom Komisie³³ dospeli Európsky parlament a Rada, sa ďalej posilní koordinácia sietí styčných úradníkov pre prísťahovalectvo spravovaných členskými štátmi, Komisiou a agentúrami EÚ.

²⁸ Konečné sumy týchto záruk a ich vyplácanie sa vymedzia v dohodách o záruke, ktoré podpíšu rozvojové banky a Európska komisia.

²⁹ Dokument 15250/18 zo 6. 12. 2018.

³⁰ COM(2015) 285 final z 27. 5. 2015.

³¹ Sú financované z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu.

³² Etiópia, Jordánsko, Libanon, Mali, Maroko, Niger, Nigéria, Pakistan, Senegal, Srbsko, Sudán, Tunisko.

³³ COM(2018) 303 final zo 16. 5. 2018.

V rámci EÚ je operačná spolupráca medzi členskými štátmi podporovaná prostredníctvom dní spoločnej aktivity, do ktorých sa zapájajú členské štáty, tretie krajiny, agentúry EÚ aj externí partneri³⁴. V roku 2018 podporilo Európske stredisko pre boj proti prevádzachtvu, vytvorené v rámci Europolu, 39 dní spoločnej aktivity a jednotnej akcie, ktoré viedli k 607 zatknutiam, ako aj k 101 prioritným trestným konaniam. Rozhodujúci význam naďalej má výmena informácií: Eurostat uskutočňuje pilotný projekt týkajúci sa zhromažďovania štatistických údajov o prevádzaní migrantov relevantných pre trestné konania, ktorý má veľký prínos, pokiaľ ide o analyzovanie trendov a reakciu na ne.

Návrat a readmisia

Jedným z kľúčových cieľov musí naďalej zostať riešenie nízkej miery návratov z EÚ. Ide o nevyhnutnú súčasť riadenia migrácie. V dôsledku nízkych mier návratu stráca celý systém v očiach verejnosti dôveryhodnosť a zvyšujú sa pohnútky na neregulárnu migráciu a sekundárne pohyby. Sú preto potrebné opatrenia v rámci EÚ, ako aj spolupráca s tretími krajinami. Členské štáty by mali prijať okamžité opatrenia na zlepšenie svojich vnútorných postupov návratu a zabezpečiť tak humánny a rýchly návrat tých, ktorí nepotrebujú medzinárodnú ochranu – na základe akčného plánu a konkrétnych odporúčaní, ktoré Komisia stanovila v roku 2017³⁵. V nich sa uvádzalo, ako by sa mohli lepšie využiť existujúce právne, operačné a finančné nástroje EÚ, a to uplatnením rýchlejších postupov, prísnejších opatrení na predchádzanie útekem, multidisciplinárneho prístupu zo strany vnútroštátnych orgánov, ako aj zabezpečiť lepšia spolupráca a koordinácia medzi členskými štátmi.

Takéto okamžité opatrenia členských štátov by mali byť podporené ďalšími opatreniami EÚ. Vďaka novoprijatým reformám Schengenského informačného systému sa výrazne posilní schopnosť členských štátov presadzovať rozhodnutia o návrate a zákazy vstupu³⁶. V oblasti návratu začala výrazne väčšiu pomoc poskytovať aj Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž, a to v podobe spolupráce aj operačných činností v oblastiach, ako sú napríklad návratové lety a úloha konzulárnych úradov³⁷. Treba však urobiť ešte viac. Prvý ďalší krok by sa mal týkať návrhu Komisie na reformu smernice o návrate³⁸: rýchle prijatie tohto návrhu by malo významné prínosy z hľadiska konzistentnosti a účinnosti konaní o návrate, pričom by súčasne zaistilo rešpektovanie základných práv a dodržiavanie zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia³⁹.

Vďaka investíciám do dialógu s partnerskými krajinami uskutočneným v posledných štyroch rokoch sa dosiahol konkrétny pokrok. Spolupráca na základe 17 existujúcich readmisných dohôd a šiestich novších praktických opatrení začína prinášať výsledky v oblastiach ako identifikácia, poskytovanie dokumentov a usporiadaný návrat, k čomu prispieva aj operačná podpora. Na to, aby tento rámec dokázal naplno využiť svoj potenciál a uspokojiť možné rastúce potreby v oblasti návratu v budúcnosti, musia členské štáty využívať možnosti, ktoré

³⁴ Tieto dni sa organizujú v rámci cyklu politík EÚ/EMPACT (Európskej multidisciplinárnej platformy proti hrozbám trestnej činnosti).

³⁵ COM(2017) 200 a C(2017) 1600, ktoré vychádza z COM(2015) 453.

³⁶ Nariadenie (EÚ) 2018/1861 z 28. novembra 2018 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti hraničných kontrol a nariadenie (EÚ) 2018/1860 z 28. novembra 2018 o využívaní Schengenského informačného systému na účely návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín.

³⁷ Tieto prínosy by sa posilnili prostredníctvom nového návrhu o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii [COM(2018) 631 final z 12. 9. 2018].

³⁸ COM(2018) 634 final z 9. 12. 2018.

³⁹ Zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia znamená, že osobu nemožno vrátiť do krajiny, v ktorej má táto osoba dôvod obávať sa prenasledovania.

ponúka, aktívne sa podieľať na správe dohôd a opatrení a informovať Komisiu o všetkých problémoch s uplatňovaním. EÚ a jej členské štáty pomáhajú aj formou podpory reintegrácie navrátilcov: od mája 2017 využilo pomoc pri reintegrácii viac ako 60 100 migrantov.

Komisia bude intenzívne pracovať na nových opatreniach s ďalšími partnermi. V súčasnosti prebiehajú rokovania o readmisii s Nigériou, Tuniskom a Čínou a čoskoro by sa mali obnoviť rokovania s Marokom. V prípade potreby by sa mala nasadiť širšia škála „pák“ zo všetkých relevantných oblastí politiky EÚ, a to v úzkej koordinácii s pôsobením na úrovni členských štátov. Vízová politika EÚ už prispela k uľahčeniu rokovaní o readmisii a mechanizmus pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti pomohol pri podrobnom monitorovaní plnenia záväzkov v oblasti readmisie. Komisia víta dohodu, ku ktorej v súvislosti s reformou vízového kódexu dospeli Európsky parlament a Rada, vrátane možnosti prijať reštriktívne opatrenia v oblasti víz proti tretím krajinám, ktoré v oblasti readmisie nespolupracujú. V záujme zvýšenia miery readmisií bude potrebné využiť ďalšie prostriedky.

Kľúčové ďalšie kroky
• Inštitúcie EÚ musia zabezpečiť, aby nasledujúci viacročný finančný rámec poskytoval objem a flexibilitu, ktoré sú potrebné na prehlbenie spolupráce s partnerskými tretími krajinami v oblasti migrácie. • Členské štáty a EÚ by mali nadviazať na opatrenia prijaté v decembri 2018 s cieľom bojovať proti sieťam prevádzачov migrantov, pričom by mali okrem iného zintenzívniť úsilie, ktoré vyvíja Európske stredisko pre boj proti prevádzachtvu pôsobiace v rámci Europolu. • Európsky parlament a Rada by mali dokončiť rokovania o návrhu Komisie týkajúcom sa posilnenia návratu. Členské štáty by mali už v medziach existujúceho rámca maximálne využiť potenciál na zlepšenie účinnosti návratov. • Členské štáty by mali zabezpečiť plné využívanie dohôd o readmisii a opatrení týkajúcich sa readmisie, pričom EÚ by mala uzavrieť nové readmisné dohody a dohodnúť nové opatrenia s ďalšími tretími krajinami. • Členské štáty a EÚ by mali rozšíriť spoločné operačné partnerstvá s tretími krajinami v záujme podpory činností, ako sú spoločné vyšetrovacie tímy, budovanie kapacít a výmena styčných úradníkov.

2. Riadenie hraníc – záchrana ľudských životov a zabezpečenie vonkajších hraníc

Operácie na hraniciach

Prvotným cieľom opatrení EÚ v súvislosti s riadením vonkajších hraníc EÚ je záchrana životov ľudí, ktorí sa na mori ocitli v núdzi. Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž koordinuje spoločné operácie na mori s cieľom zabezpečiť účinnú kontrolu námorných vonkajších hraníc EÚ. Všetky prostriedky v týchto operáciách podliehajú medzinárodnému právu a poskytujú pomoc všetkým plavidlám, ktoré sa na mori ocitli v núdzi. Spoločné operácie Themis, Poseidon a Indalo, ako aj operácia Sophia realizovaná v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky významne prispievajú ku kontrole hraníc, ako aj k pátraniu a záchrane. Len v roku 2018 bolo prostredníctvom prostriedkov nasadených v rámci námorných operácií EÚ zachránených takmer 39 300 osôb⁴⁰.

⁴⁰ Zdroje: Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž a operácia Sophia.

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž vykonáva aj koordinované operačné činnosti na vonkajších pozemných hraniciach, pričom pomáha kontrolovať neregulárnu migráciu a bojovať proti prevádzacstvu a poskytuje spravodajské informácie. Je nevyhnutné, aby agentúra mala kapacitu reagovať na nové trendy, ako napríklad zvýšený tlak v západnom Stredozemí. Ešte stále však často čelí nedostatku ľudských zdrojov a technického vybavenia, keďže spoločná zodpovednosť členských štátov a agentúry sa nepremiata do poskytovania potrebných zdrojov. Uvedené dve oblasti činnosti európskej pohraničnej a pobrežnej stráže sú vzájomne previazané a integritu schengenského priestoru je možné zaistiť len vtedy, ak sa v nich bude postupovať jednotne.

Pri riadení hraníc treba využívať všetky dostupné nástroje. To znamená, že treba plne využívať potenciál informačných technológií. Rozšírením systémov informačných technológií používaných na riadenie hraníc a zaistenie bezpečnosti a ich zmodernizovaním sa otvorili nové možnosti na súbežné využívanie týchto nástrojov. Implementácia predložených nariadení o interoperabilite informačných systémov EÚ – so správnymi zárukami v oblasti ochrany údajov – umožní orgánom uplatňovať pravidlá účinnejšie.

Cieľom návrhu týkajúceho sa posilnenej a plne vybavenej európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, ktorý Komisia predložila v septembri 2018, bolo urobiť rozhodujúci krok smerom k skutočne integrovanému riadeniu hraníc. Európska pohraničná a pobrežná stráž by sa tak vďaka stálemu zboru 10 000 operačných pracovníkov s vykonávacími právomocami a vlastnému vybaveniu dostala na novú úroveň operačného fungovania, pričom by sa plne rešpektovali základné práva a zvrchovanosť členských štátov vo vzťahu k ich hraniciam. Dôvodom je, že EÚ ešte nie je dostatočne vybavená na riešenie kríz na vonkajších hraniciach, najmä keby došlo k náhlemu hromadnému prílevu neregulárnych migrantov. Takáto pripravenosť je nevyhnutnou podmienkou toho, aby sa vonkajšia hranica mohla považovať za dostatočne silnú a aby občania EÚ znovu získali dôveru v Schengen. Uvedený návrh je v súčasnosti predmetom rokovaní v rámci trialógu, z čoho vyplýva, že všetky inštitúcie sú odhodlané prijať ho pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2019.

Spolupráca s partnerskými tretími krajinami

Pre ochranu vonkajších hraníc EÚ je zásadná podpora krajín mimo EÚ a spolupráca s nimi. Prvým krokom je umožniť úzke pracovné vzťahy s cieľom nasadiť tímy v spoločných operáciách na oboch stranách hraníc. Komisia na tento účel rokovala o dohodách o štatúte s piatimi krajinami západného Balkánu. Takáto dohoda bola podpísaná s Albánskom a parafovaná so Severným Macedónskom (júl 2018), Srbskom (september 2018), Bosnou a Hercegovinou (január 2019) a Čiernou Horou (február 2019).

Prínosom môžu byť aj odborné znalosti EÚ poskytované v rámci aktívnej operačnej spolupráce. Vďaka pomoci EÚ sa výrazne zvýšila schopnosť líbyjskej pobrežnej stráže zachraňovať ľudí na mori a zabráňovať prevádzacom v tom, aby posielali ľudí na more na nespôsobilých plavidlách. Treba zintenzívniť odbornú prípravu, a to aj v oblasti ľudských práv a medzinárodného morského práva. Keďže Líbya oficiálne oznámila Medzinárodnej námornej organizácii svoju pátraciu a záchrannú oblasť, jej kapacity treba podporovať prostredníctvom plnohodnotného námorného záchranného a koordinačného strediska. EÚ poskytuje aj podporu zameranú na záchranu životov na pozemných trasách: podpora, ktorú EÚ a členské štáty poskytujú v Nigeri, viedla k výraznému zníženiu migračných tokov a spolupráca s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu viedla k nájdeniu a záchrane viac ako 13 000 migrantov na nigerskej púšti.

EÚ a členské štáty poskytujú významnú podporu a zaisťujú budovanie kapacít, aby partnerom pomohli pri riadení ich hraníc. Osobitný dôraz sa pritom kládol na regionálne programy: program pre lepšie riadenie migrácie v Africkom rohu pomohol zaviesť spoločné cezhraničné hliadky a vytvoriť spoločné hraničné priechody medzi partnermi ako Etiópia a Južný Sudán, a zároveň prispel k výmene najlepších postupov.

Tieto aktivity sú úzko prepojené s aktivitami uskutočňovanými v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a prostredníctvom misií spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky. V rámci pomocnej hraničnej misie EÚ poskytuje Líbyi podporu pri rozvoji širšieho rámca pre riadenie hraníc a strategické poradenstvo pre kľúčové ministerstvá. Popri odbornej príprave líbyjskej pobrežnej stráže sa v rámci mandátu operácie Sophia kombinujú činnosti zamerané na rozloženie sietí prevádzachov migrantov a obchodovanie so zbraňami s činnosťami sledovania (napríklad pri pašovaní ropy). EÚ tak dokázala výrazne prispieť k zlepšeniu celkovej námornej bezpečnosti a obnoveniu stability v centrálnom Stredozemí. V decembri 2018 bol mandát operácie Sophia predĺžený o tri mesiace, keďže sa však nedospelo k riešeniu v otázke vylodovania, jeho pokračovanie nie je jednoznačné.

Kľúčové ďalšie kroky
• Európsky parlament a Rada by mali prijať revidovaný návrh týkajúci sa európskej pohraničnej a pobrežnej stráže pred voľbami do Európskeho parlamentu. • Členské štáty by mali zabezpečiť, aby Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž mala k dispozícii zdroje potrebné na pravidelné vyhodnocovanie situácie v teréne a zabezpečenie základných operácií na hraniciach. Treba zintenzívniť činnosť agentúr EÚ na trase cez západné Stredozemie. • Komisia a agentúry EÚ by mali urýchlene zabezpečiť prípravu a realizáciu interoperability systémov v oblasti ochrany hraníc a bezpečnosti, tak aby prvé prvky boli prevádzkyschopné už v roku 2020. • Rada by po získaní súhlasu Európskeho parlamentu mala urýchlene uzavrieť dohody o štatúte vyrokované s krajinami západného Balkánu a zabezpečiť ich okamžité vykonávanie.

3. EÚ, ktorá poskytuje ochranu a azyl

Modernizácia spoločného európskeho azylového systému

Komisia je presvedčená, že EÚ dokáže reformovať svoj azylový systém tak, aby bola schopná lepšie chrániť migrantov v núdzi a zabezpečiť pre nich dôstojné podmienky a zároveň vrátiť osoby, ktoré nemajú právo na pobyt v Európe. EÚ musí svojim občanom ukázať, že dokáže vytvoriť azylový systém, ktorý je spravodlivý a vhodný na daný účel, a ktorý by v kombinácii s intenzívnejšími pohraničnými opatreniami dokázal zvládnuť akékoľvek zvýšenie migračného tlaku v budúcnosti. Skutočnosť, že počet neregulárnych príchodov klesol na úroveň pred krízou, nemôže zakryť existujúce nedostatky a potrebu rozsiahlej reformy azylového systému.

Je absolútne nevyhnutné, aby sa v celej EÚ uplatňoval jednotný prístup. Musí byť založený na pevných zárukách, že každý členský štát bude vybavovať žiadosti o azyl, za ktoré je zodpovedný, a na štruktúrovanom a predvídateľnom mechanizme solidarity, ktorým sa zabezpečí, že žiadny členský štát nebude znášať neprimeranú záťaž. Azylový systém EÚ bude plne účinný a bude vzbudzovať dôveru, len ak táto solidarita bude prejavovaná systematicky

a nie jednorazovo. To ide ruka v ruke s jasnými, jednoduchými a spoločnými pravidlami týkajúcimi sa vybavovania žiadostí o azyl, ktorých dodržiavanie sa bude opierať o intenzívnejšie využívanie biometrických údajov a poskytovanie dostatočnej operačnej a finančnej podpory pre členské štáty.

Pokiaľ sa zaobchádzanie so žiadateľmi o azyl bude v jednotlivých členských štátoch výrazne líšiť a pokiaľ bude možné zodpovednosť členských štátov za vybavovanie žiadostí o azyl ľahko presunúť z jedného členského štátu na druhý, bude azylový systém EÚ aj naďalej náchylný na zneužívanie, predkladanie viacnásobných žiadostí o azyl a sekundárne pohyby. V celej EÚ treba stanoviť prísnejšie pravidlá a harmonizované kritériá poskytovania ochrany, ako aj spravodlivé a rovnaké podmienky pre žiadateľov o azyl a príjemcov pomoci. Azylový systém bude vzbudzovať dôveru, len ak budú žiadatelia, ktorých žiadosti o azyl boli zamietnuté a už nemajú právo zostať v EÚ, rýchlo vrátení. Na tento účel je potrebné zabezpečiť tesné prepojenie medzi azylovým systémom a účinným systémom návratu, pri plnom rešpektovaní základných práv.

Komisia predložila všetky návrhy potrebné na dosiahnutie uvedených cieľov a usilovne pracuje na tom, aby sa postupne prerokovali. V súvislosti s piatimi návrhmi týkajúcimi sa reformy azylového systému by sa čoskoro mohlo dospieť k vyváženej politickej dohode. Európsky parlament a Rada by teraz mali využiť príležitosť dokončiť tento proces včas pred voľbami do Európskeho parlamentu a ukázať občanom, že EÚ je schopná dosiahnuť pokrok. Ako uviedla Komisia v decembri 2018⁴¹, každý z týchto návrhov má významný prínos sám osebe a neexistuje žiadna technická ani právna prekážka, ktorá by bránila prijatiu jedného alebo viacerých z týchto návrhov oddelene. Kvalifikačným nariadením by sa zaručili práva uznaných utečencov a odrádzalo by sa od sekundárnych pohybov. K riešeniu sekundárnych pohybov by prispela aj smernica o podmienkach prijímania, a to zabezpečením harmonizovaných a dôstojných podmienok pre žiadateľov o azyl v celej EÚ. Nariadenie o Agentúre pre azyl by agentúre umožnilo zintenzívniť pomoc, ktorú poskytuje členským štátom, rýchlou a plnou podporou. Nové pravidlá týkajúce sa databázy EURODAC by členským štátom umožnili sledovať sekundárne pohyby a lepšie identifikovať osoby, ktoré nemajú právo na pobyt v EÚ. Rámec Únie pre presídľovanie by zaistil bezpečné a legálne možnosti, znížil neregulárne toky a uľahčil vzťahy s našimi vonkajšími partnermi. Komisia bude aj naďalej spolupracovať s Európskym parlamentom a Radou na tom, aby tieto návrhy boli prijaté.

Komisia naďalej monitoruje spôsob, akým sa súčasný azylový systém EÚ uplatňuje v členských štátoch EÚ, okrem iného aj skúmaním nedostatkov pri vykonávaní vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa transponujú jednotlivé azylové nástroje, alebo nedostatkov v samotných týchto predpisoch.

Podpora EÚ určená na ochranu v zahraničí

Ponúkание bezpečných a organizovaných možností presídlenia tým, ktorí to najviac potrebujú, je v súlade s hodnotami EÚ a zvyšuje jej dôveryhodnosť v očiach partnerských tretích krajín. Presídľovanie umožňuje osobám, ktoré majú nárok na medzinárodnú ochranu, dostať sa do Európy bezpečne. V rámci aktuálneho systému presídľovania EÚ dalo 20 členských štátov prísľub, že do októbra 2019 poskytnú viac ako 50 000 miest pre tých, ktorí to najviac potrebujú. Viac ako 24 000 z týchto prísľubov už bolo naplnených poskytnutím útočiska

⁴¹ COM(2018) 798 final zo 4. 12. 2018.

v EÚ. Napríklad prebiehajúce presídľovanie viac ako 2 000 ľudí z Líbye má zásadný význam pre schopnosť EÚ poskytovať ochranu osobám, ktoré ju naliehavo potrebujú, v spolupráci s Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov a nigerskými orgánmi. Teraz je potrebné, aby členské štáty naďalej pokračovali doterajším tempom a do októbrového termínu zabezpečili naplnenie zostávajúcich príslubov.

Ochrana utečencov a migrantov mimo EÚ je od roku 2015 jednou z kľúčových tém politiky EÚ. V rámci programov zameraných na naplnenie základných potrieb a zlepšenie kvality života ľudí, ktorí boli nútení utiecť pred konfliktom vo vlastnej krajine, sa poskytla podpora miliónom ľudí. Najmä v dôsledku pretrvávajúcej krízy v Sýrii vznikla obrovská potreba humanitárnej pomoci pre viac ako 13 miliónov ľudí priamo v tejto krajine a 5,6 milióna ľudí v susedných krajinách.

- Podpora, ktorú EÚ poskytuje v rámci nástroja pre utečencov v Turecku, pomáha Turecku pri plnení náročnej úlohy hostiť takmer 4 milióny utečencov. Do konca roka 2018 bola 1,5 miliónu najzraniteľnejších utečencov poskytnutá humanitárna pomoc prostredníctvom núdzovej záchrannej sociálnej siete (program akejsi záchrannej siete v podobe sociálnej pomoci) a podporilo sa viac ako 410 000 študentov, ktorí vďaka tomu mohli navštevovať školu⁴². Ďalších 600 000 detí sa vďaka podpore mohlo začleniť do tureckého systému vzdelávania. Podpora sa poskytla aj na štyri milióny konzultácií v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti a zaočkovanie viac ako 500 000 sýrskych detí. Z druhej tranže vo výške 3 miliardy EUR je v súčasnosti viazaná suma vo výške 1,2 miliardy EUR.
- V roku 2018 splnila EÚ záväzok, ktorý dala na druhej bruselskej konferencii o podpore Sýrie a okolitého regiónu, čím sa celková podpora poskytnutá EÚ a jej členskými štátmi od začiatku krízy zvýšila na takmer 17 miliárd EUR – EÚ sa tak stala hlavným darcom. Popri pomoci Turecku poskytla EÚ významnú humanitárnu pomoc vnútorne vysídleným osobám v Sýrii, ako aj utečencom a hostiteľským komunitám v Jordánsku a Libanone a tiež pomoc v Iraku a Egypte. Regionálny trustový fond EÚ zriadený v reakcii na krízu v Sýrii v roku 2018 celkovo podporil približne 2 milióny sýrskych utečencov a hostiteľských komunít⁴³. Nadchádzajúca tretia bruselská konferencia bude predstavovať hlavnú príležitosť v roku 2019 na prisľúbenie finančných prostriedkov v súvislosti s reakciou na sýrsku krízu, pričom EÚ má v úmysle predložiť rovnaké prisľuby ako v predchádzajúcich rokoch.
- Regionálne programy rozvoja a ochrany zamerané na severnú Afriku a Africký roh pomáhajú tretím krajinám, ktoré prijali veľké množstvo utečencov, riešiť potreby v oblasti ochrany a rozvoja⁴⁴.
- Ochrana je tiež jednou z hlavných tém Trustového fondu EÚ pre Afriku, ktorý dopĺňa humanitárnu pomoc a zaisťuje základné potreby nútené vysídlených osôb. Keďže len v samotnom regióne Afrického rohu žije viac ako 4 milióny utečencov, a vzhľadom na odhadovaných 10 miliónov vnútorne vysídlených osôb trustový fond podporuje hostiteľské komunity a zároveň investuje do zaistenia sebestačnosti utečencov. Pri

⁴² V rámci programu podmieneného prevodu hotovosti na vzdelávanie (CCTE).

⁴³ Rozpočet trustového fondu vzrástol do konca roka 2018 na 1,6 miliardy EUR, pričom táto suma bola poskytnutá 22 členskými štátmi a Tureckom, ako aj z rozpočtu EÚ. Až 94 % prostriedkov je dosiaľ viazaných, 74 % zazmluvnených a 690 miliónov EUR bolo vyplatených. V strategickom hodnotení v polovici trvania sa odporúčalo, aby bol trustový fond EÚ zachovaný aj po uplynutí súčasného mandátu v decembri 2019.

⁴⁴ Sú financované z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu. Od roku 2015 sa na projekty zamerané na ochranu v severnej Afrike vyčlenilo približne 37 miliónov EUR a na ochranu v Africkom rohu 27,5 milióna EUR.

poskytovaní prostriedkov z trustového fondu sa osobitná pozornosť venuje podpore zásadnej stabilizácie v Somálsku a Sudáne.

Nútené vysídľovanie je celosvetovým javom, ktorý si vyžaduje globálne riešenia. Kľúčovým prvkom pritom sú fungujúce azylové systémy, a to tak v partnerských tretích krajinách, ako aj v EÚ. EÚ by mala využiť podnet daný globálnym paktom o utečencoch ako platformu na ďalšie využívanie existujúcich rámcov EÚ na pomoc tretím krajinám pri poskytovaní podpory utečencom mimo EÚ.

Kľúčové ďalšie kroky
• Európsky parlament a Rada by mali prijať nový legislatívny rámec potrebný na zavedenie spoločného európskeho azylového systému, ktorý bude schopný vyrovnat' sa s výzvami budúcnosti. Návrhy, v súvislosti s ktorými sa čoskoro dospeje ku konečnej dohode, by sa mali prijať ešte pred voľbami do Európskeho parlamentu. • Členské štáty by mali zabezpečiť, aby boli prísľuby týkajúce sa presídlenia 50 000 osôb splnené do stanoveného termínu (október 2019). • EÚ a členské štáty by mali naďalej poskytovať podporu nevyhnutnú na ochranu utečencov a migrantov v tretích krajinách, pričom na tretej bruselskej konferencii o Sýrii by mali predložiť rovnaké prísľuby ako v minulosti.

4. Legálna migrácia a integrácia

Dôležitou súčasťou riadenia migrácie zo strany EÚ sú legálne možnosti migrácie, ktoré odrádzajú od používania neregulárnych trás a sú dôkazom odhodlania EÚ rozvíjať skutočne dlhodobé partnerstvá. Majú tiež rozhodujúci význam z hľadiska toho, aby EÚ dokázala uspokojiť súčasné a budúce potreby v oblasti zručností. Legálna migrácia sa uskutočňuje v medziach dobre rozvinutého právneho rámca na úrovni EÚ upravujúceho podmienky prijímania, postupy a práva štátnych príslušníkov tretích krajín, pričom členské štáty sú zodpovedné za rozhodovanie o počte štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorých na hospodárske účely prijímú. Najdôležitejší návrh v tejto oblasti týkajúci sa revízie smernice o modrej karte sa však v súčasnosti nachádza na mŕtvom bode. Komisia čoskoro predloží výsledky komplexného hodnotenia („kontroly vhodnosti“) regulačného rámca pre legálnu migráciu na ďalšiu konzultáciu.

Medzitým prebieha alebo sa pripravuje viacero pilotných projektov v oblasti pracovnej migrácie. Tieto projekty sú dôležitým prvkom pri príprave cesty k novému prístupu k legálnej migrácii. Môžu sa v rámci nich odskúšať a zaviesť nové štruktúry a prístupy na účinnejšie riadenie legálnej migrácie s kľúčovými partnerskými krajinami. V projektoch, do ktorých sú zapojené Belgicko a Litva, Maroko a Nigéria, sa riešenie nedostatku zručností v sektore IT kombinuje s potenciálnou reintegráciou na konci projektu. Ďalšie návrhy projektov spolupráce so severoafrickými krajinami predložené Španielskom a Francúzskom sú momentálne predmetom hodnotenia. Tieto konkrétne projekty dopĺňajú regionálny program legálnej migrácie schválený v decembri 2018, v rámci ktorého sa Nemecko zúčastňuje na programoch mobility s vybranými krajinami severnej Afriky.

Kľúčovým krokom v procese migrácie je integrácia, vďaka ktorej sa zabezpečí, aby sa zručnosti a kompetencie osôb, ktoré majú právo na pobyt, využívali a rozvíjali v prospech všetkých, a vďaka ktorej sa zároveň zaistí inkluzívna a súdržná spoločnosť. Úspešná integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom má teda rozhodujúci význam pre to, aby bola migrácia úspešná z hospodárskeho aj sociálneho hľadiska –

vzhľadom na rozdiely medzi štátnymi príslušníkmi tretích krajín a občanmi EÚ, pokiaľ ide o zamestnanosť, chudobu a prístup ku kľúčovým službám, ako je vzdelávanie a zdravotná starostlivosť. Podpora integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom a osôb s migrantským pôvodom je jedným z hlavných bodov navrhovaného viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027.⁴⁵ Opatrenia, ktoré sú vo všeobecnosti zamerané na počiatočné fázy integrácie, by zahŕňali základné jazykové vzdelávanie, orientáciu v občianskych záležitostiach a jednotné poradenské centrá⁴⁶. Ďalšie druhy opatrení by zahŕňali systematickejšie začlenenie štátnych príslušníkov tretích krajín a ľudí migrantským pôvodom do trhu práce⁴⁷ a ich sociálne začlenenie⁴⁸.

Ďalším dôležitým aspektom je prechádzanie pracovnému vykorisťovaniu, ktoré je jedným z faktorov motivujúcich k neregulárnej migrácii, a boj proti nemu. V právnych predpisoch EÚ sa zakazuje zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov, čo zahŕňa aj osoby zamestnávané za vykorisťujúcich pracovných podmienok, a stanovujú sa minimálne normy pre predchádzanie porušeniu týchto predpisov, jeho odhaľovanie a postihovanie.

Kľúčové ďalšie kroky
• Komisia dokončí komplexné hodnotenie („kontrolu vhodnosti“) existujúceho právneho rámca pre legálnu migráciu a začne konzultácie so zainteresovanými stranami o jeho výsledkoch. • Členské štáty by mali s podporou EÚ zintenzívniť pilotné projekty v oblasti legálnej migrácie a v rámci toho poskytovať väčšiu podporu novým projektom a zabezpečiť vytváranie synergií medzi existujúcimi projektmi členských štátov. • Európsky parlament a Rada by mali v rámci ďalšieho viacročného finančného rámca zabezpečiť podporu integračných opatrení. • EÚ by mala využiť príležitosť poskytovanú novými programami financovania na zlepšenie koordinácie, zosúladenie ponúkaných a požadovaných zručností a lepšie monitorovanie integračných opatrení realizovaných v členských štátoch.

⁴⁵ Návrhom Komisie sa zavádzajú spoločné ustanovenia pre sedem fondov, ktoré by mali zaistiť väčšie synergie, a tým aj väčšiu účinnosť pri riešení integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom a osôb s migrantským pôvodom.

⁴⁶ Hlavné v rámci Fondu pre azyl a migráciu. Ďalšie opatrenia by zahŕňali pomoc v takých oblastiach, ako je bývanie a zdravotná starostlivosť, a opatrenia na podporu interakcie s hostiteľskými spoločnosťami.

⁴⁷ To zahŕňa jazykovú prípravu vhodnú pre pracovnú pozíciu, programy odborného vzdelávania a prípravy, akcie na podporu samostatnej zárobkovej činnosti, podporu účasti žien na trhu práce, sociálne začlenenie atď., podľa osobitných cieľov stanovených v návrhu právneho predpisu týkajúceho sa Európskeho sociálneho fondu +.

⁴⁸ Najmä prostredníctvom navrhovaného vyčlenenia 25 % prostriedkov na sociálne začlenenie v rámci Európskeho sociálneho fondu +. Podporu na investície do nových prijímacích zariadení a sociálneho bývania, ako aj na obnovu znevýhodnených mestských a vidieckych oblastí môže poskytovať aj Európsky fond regionálneho rozvoja.

V. ZÁVER

V dôsledku neustáleho nárastu migračného tlaku a rizika nestability za hranicami EÚ zostane migrácia jednou z hlavných výziev, ktorým EÚ čelí. Preto je nevyhnutné, aby EÚ mala nástroje, ktoré bude v nasledujúcich rokoch potrebovať: Pevné partnerstvo s krajinami pôvodu a tranzitu, potrebné finančné prostriedky a legislatívny rámec a operačnú kapacitu, ktoré budú náležite odrážať rovnováhu medzi solidaritou a zodpovednosťou, ktorá musí byť ťažiskom komplexného prístupu EÚ. Podľa Komisie je prijatie jej návrhov na reformu spoločného európskeho azylového systému a modernizáciu európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, ako aj zabezpečenie dostatočného financovania v budúcom viacročnom finančnom rámci, pričom sa vždy zachová úroveň ambícií, správnu cestou k tomu, aby sa EÚ dokázala s danou výzvou vyrovnáť.

K migrácii treba bezpodmienečne pristupovať komplexne, čo zahŕňa opatrenia realizované s partnermi mimo EÚ, na vonkajších hraniciach a v rámci EÚ. Medzi silnou politikou ochrany hraníc a migračnou politikou a našou schopnosťou zachovať výhody schengenského priestoru existuje jasná súvislosť. Šesť členských štátov v súčasnosti vykonáva kontroly na vnútorných hraniciach⁴⁹. Komisia stanovila, ako by bolo možné zvýšiť bezpečnosť prostredníctvom primeraných policajných kontrol a policajnej spolupráce bez toho, aby bola potrebná kontrola hraníc, a navrhla zmeny pravidiel týkajúcich sa dočasného obnovenia kontrol na vnútorných hraniciach⁵⁰. Vzhľadom na všetky snahy o posilnenie riadenia vonkajších hraníc a na zníženie počtu neregulárnych príchodov nastal čas zhodnotiť situáciu s cieľom zrušiť kontroly na vnútorných hraniciach a obnoviť plne funkčný schengenský priestor.

Štyri roky od prijatia európskej migračnej agendy ukázali, že situácia si vyžaduje neustále a rozhodné kroky vo všetkých aspektoch komplexného prístupu. Na ich základe sme dospeli k presvedčeniu, že jednotný postup a spoločné úsilie členských štátov a EÚ v úzkej spolupráci s partnermi mimo EÚ prinášajú výsledky a sú jediným spôsobom, ako dosiahnuť lepšie riadenie migrácie a zabezpečiť, aby hodnoty EÚ zostali základným stavebným kameňom našej migračnej politiky. Práve to občania EÚ od Európskej únie očakávajú.

⁴⁹ Rakúsko, Nemecko, Dánsko, Švédsko a Nórsko z dôvodov súvisiacich s migračnou krízou a sekundárnymi pohybmi; Francúzsko hlavne z dôvodu teroristických hrozieb.

⁵⁰ C(2017) 3349 final z 12. 5. 2017 a C(2017) 6560 final z 27. 9. 2017, a COM(2017) 571 final z 27. 9. 2017.